

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชวูร จังหวัดสงขลา

ยุทธิชัย อุปการดี¹ ศิลป์ชัย สุวรรณมณี²

(วันที่รับบทความ: 2 มีนาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ: 21 มิถุนายน 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 9 พฤศจิกายน 2565)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย (1) เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 70/70 และ (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชวูร จังหวัดสงขลา จำนวน 45 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA จำนวน 3 แผน รวม 6 ชั่วโมง และ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และอัตราส่วน 1 ข้อผลการวิจัย พบว่า การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.97/75.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 70/70 และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลังได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนการสอน UPPA, ทักษะการอ่านจับใจความ, ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์, มัธยมศึกษา

ประเภทของบทความ: บทความวิจัย

¹นิสิตปริญญาตรีหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ (ผู้รับผิดชอบบทความ)
e-mail: Yutthichai5119@gmail.com

²อาจารย์ ดร., สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Developing Reading Comprehension and Creative Writing Skills by Using The UPPA Learning Management Model for 8th Grade Students in Class 2/5 at Mahavajiravudh School, Songkhla Province

Yutthichai Uppakandee¹ Sinchai Suwanmani²

(Received: March 2, 2022; Revised: June 21, 2022; Accepted: November 9, 2022)

Abstract

The objectives of this research are (1) to develop innovative learning management UPPA model to be effective according to 70/70 criteria, and (2) to compare reading comprehension and creative writing skills before and after class by using the UPPA learning management model. The target population of 45 lower secondary school students or 8th grade who were studied in class 2/5 at Mahavajiravudh School, Songkhla province, in the first semester of the academic year 2021. The students were selected by purposive sampling to participate in the research. Research instruments comprised 3 lesson plans designed following the UPPA model. The lesson plans were employed in the Experiment through teaching sessions for 6 hours. An Achievement test was given regarding the development of reading comprehension and creative writing skills. The test had two parts. Part One was a multiple-choice test which comprised 20 question items. Each item had 4 choices. Part Two was a writing test which had one question. The findings showed that the development of innovative learning management UPPA has the efficiency at 75.97/75.27 which was higher than the standard set of 70/70. In addition, student achievements regarding reading comprehension and creative writing skills were higher than prior to the Experiment at 0.05 level of significance.

Keywords: UPPA teaching model, reading comprehension skill, creative writing skill, secondary education

Type of Article: Research Article

¹Bachelor's degree students of Thai Language Program, Faculty of Education, Thaksin University (corresponding author)
e-mail: Yutthichai5119@gmail.com

²Lecturer, Doctor, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Thaksin University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะสำคัญทางภาษาไทย นับว่าเป็นหนึ่งในจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่สามารถต่อยอดไปสู่ทักษะอื่น ๆ ได้ ดังที่ Phetchaburi (2016) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาและพัฒนาชีวิต การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพต้องอ่านแล้วจับใจความ สรุปใจความของเรื่องที่อ่านได้ และคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องที่อ่านได้ การอ่านจับใจความนับว่าเป็นหัวใจของการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านรู้และเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน และสามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเอง ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กล่าวถึง คุณภาพผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับทักษะการอ่านจับใจความว่า นักเรียนจะต้องจับใจความ และรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล อีกทั้ง Munsetavit (2009) กล่าวว่า ในยุคข้อมูลข่าวสาร การอ่านจับใจความได้เพิ่มบทบาทความสำคัญมากขึ้นสำหรับนักเรียนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะเป็นช่วงที่ต้องแสวงหาความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับสูง สามารถบอกใจความ ค้นหาและประโยชน์สำคัญจากสารที่อ่าน และสามารถบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

เมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านจนเกิดความชำนาญแล้ว ทักษะหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่าน นั่นก็คือ ทักษะการเขียน การที่ผู้สอนสามารถสอนให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปต่อยอดเป็นงานเขียนได้ถือว่าเป็นการฝึกทักษะการเรียนรู้ขั้นสูงตามแนวคิดของ Bloom โดยแนวคิดของ Bloom ได้รับการพัฒนาจัดลำดับขั้นและแบ่งออกใหม่เป็น 6 ขั้น ดังที่ Pradubwate (2017) ได้กล่าวว่า กระบวนการทางปัญญาในด้านพุทธิพิสัยที่บลูมได้พัฒนานั้น จัดแบ่งใหม่เป็น 6 ขั้น ได้แก่ จำ เข้าใจ ประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ ประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์ ฉะนั้นนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปสร้างงานเขียนได้ถือว่าอยู่ในระดับขั้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ แต่จะพัฒนาให้ถึงขั้น การคิดสร้างสรรค์ได้อย่างไรนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรพัฒนาต่อยอดความรู้ด้านการอ่านของผู้เรียนไปสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการสร้างงานเขียนที่มีความซับซ้อนเกี่ยวกับทักษะทางภาษาและกระบวนการเขียน รวมไปถึงความสามารถในการลำดับความคิดเป็นเรื่องราวและนำเสนอรูปแบบการเขียนที่แปลกใหม่และมีคุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Masjarat (2002) และ Cheewapan (2004) ที่อธิบายว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์นับเป็นการเขียนที่มีลักษณะของการคิดริเริ่ม ทั้งนี้ผู้เขียนต้องใช้ความคิดผนวกเข้ากับจินตนาการ และประสบการณ์เพื่อถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียน และสะท้อนให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนที่เขียน ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง จะเห็นได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียนในทักษะการเขียนและการคิดไปพร้อมกัน

แม้การอ่านการเขียนจะมีความสำคัญมาก แต่จากการที่ผู้วิจัยเป็นนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและปฏิบัติการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทบุรี ซึ่งในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหาบางประการ นั่นคือ เรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียน พบว่า ผู้เรียนสามารถอ่านเรื่องที่กำหนดให้ได้ แต่ไม่สามารถระบุหรือจับใจความที่เป็นสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ และผู้วิจัยก็ได้สำรวจปัญหาการเรียนรู้และสะท้อนคิดจากผู้สอนรายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีปัญหา หรือข้อบกพร่องในลักษณะเดียวกันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเล็งเห็นว่าหากต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปปรับประยุกต์ใช้ให้ได้ถึงระบบความคิดขั้นสูงจำเป็นจะต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะทางด้าน การเขียนเชิงสร้างสรรค์จากเรื่องที่อ่านไปพร้อม

กัน และการที่คณะผู้วิจัยพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ครูต้องไม่ใช่แค่เป็นผู้ปฏิบัติตามทฤษฎีการศึกษาที่ผู้อื่นกำหนดเท่านั้น แต่ครูต้องเป็นผู้สร้างทฤษฎีจากการปฏิบัติของตนได้ด้วย (Phanit, 2019) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในแต่ละรูปแบบมีการใช้เทคนิคที่แตกต่างกันไป ฉะนั้น การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านจับใจความในระดับที่สูงขึ้นได้นั้น ผู้สอนจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องคัดสรรและสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เทคนิคที่คณะผู้วิจัยมีความสนใจ คือ เทคนิค SQ4R และ 5W1H เทคนิคนี้มีผู้สนใจศึกษานำมาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความเป็นจำนวนมาก ดังเช่น Phetchaburi (2016) และ Inudom (2018) ซึ่งได้นำเทคนิค SQ4R มาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของผู้เรียน อีกทั้ง Khamphabut (2013) และ Fuengfoo (2017) ได้นำเทคนิค 5W1H มาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของผู้เรียนและสร้างเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ออกจากการศึกษาทั้งสองเทคนิคนี้ ผลการศึกษาพบว่ามีความสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วย SQ4R และ 5W1H สูงขึ้นตามลำดับและประสิทธิภาพของนวัตกรรมผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดทั้งหมด นอกจากนี้ เทคนิคที่คณะผู้วิจัยมีความสนใจในการนำมาศึกษาและนำมาบูรณาการให้เข้ากับการอ่านจับใจความ และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นั่นคือการใช้แผนผังความคิด โดยแผนผังความคิดจะช่วยจำแนกรายละเอียดต่าง ๆ ของบทอ่านและทำให้เห็นความสำคัญของส่วนต่าง ๆ อย่างชัดเจน ซึ่งมีผู้สนใจศึกษาไว้เป็นจำนวนมากเช่นกัน ดังเช่น Kruemsungnoen (2009) และ Pramsingchai (2016) ซึ่งใช้แผนผังความคิดพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า มีความสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดสูงขึ้นตามลำดับพร้อมทั้งนวัตกรรมก็มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

เทคนิคทั้งสามเทคนิคดังที่กล่าวมาแล้วนั้น สะท้อนให้เห็นว่า สามารถนำมาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี แต่ก็ยังคงมีปัญหาบางประการที่ทำให้ผู้เรียนบางส่วนไม่สามารถพัฒนาได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น ผู้เรียนไม่เข้าใจขั้นตอนบางขั้นตอนของบางเทคนิคทำให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติการเริ่มต้นการเรียนรู้ของบางเทคนิคอาจจะไม่ได้กระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการจะเรียนรู้ตั้งแต่ต้น ทำให้ส่งผลต่อการปฏิบัติกิจกรรม ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัย จึงสนใจที่จะพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบใหม่ขึ้นมา ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิด ของเทคนิคทั้งสามแบบข้างต้น พัฒนาขึ้นเป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ซึ่งใช้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ UPPA มีขั้นตอนการเรียนรู้ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นการกระตุ้น (urge) ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการเรียนรู้ (procedure) ขั้นที่ 3 ขั้นการปฏิบัติ (practice) และขั้นที่ 4 ขั้นการนำไปประยุกต์ (apply) โดยขั้นตอนเหล่านี้จะเริ่มตั้งแต่การกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ด้วยสื่อการเรียนรู้และตั้งคำถามกระตุ้นคิดตามด้วยเรียนรู้ขั้นตอนของการเรียนรู้ก่อนการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้มีความเข้าใจ ในกระบวนการอย่างชัดเจนเมื่อเข้าใจในขั้นตอนการเรียนรู้แล้วก็จะลงมือปฏิบัติตามขั้นตอน และสุดท้ายคือการนำความรู้ที่ได้จากบทอ่านไปประยุกต์ใช้ในการฝึกทักษะการเขียน

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ดีขึ้นและนวัตกรรมรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นมาในครั้งนี้จะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน อีกทั้งเป็นแนวทางแก่การพัฒนาในรูปแบบนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต

คำถามการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ที่ใช้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีขั้นตอนอย่างไร และประสิทธิภาพของนวัตกรรมผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 70/70 หรือไม่
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 70/70
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA

สมมติฐานของการวิจัย

1. นวัตกรรมจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70
2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ UPPA สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ เทคนิคที่นำมาใช้พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ซึ่งมีทั้งหมด 4 ประเด็น ได้แก่ (1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R (2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค 5W1H (3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แผนผังความคิด และ (4) ขั้นตอนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีนักวิชาการสนใจศึกษาไว้เป็นจำนวนมาก ดังเช่น Phetchaburi (2016) ศึกษาเรื่องผลของการใช้กระบวนการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบในการส่งเสริมทักษะ การอ่านจับใจความ และ Inudom (2018) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัย พบว่า กระบวนการสอนแบบ SQ4R เป็นกระบวนการสอนอ่านอย่างเป็นระบบทำให้เข้าใจแนวคิดของเรื่องได้ที่อ่านได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ซึ่ง SQ4R มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) Survey อ่านอย่างคร่าว ๆ (2) Question การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน (3) Read อ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบของคำถาม (4) Record จดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน (5) Recite เขียนสรุปใจความสำคัญ จากการตั้งคำถาม และคำตอบ และ (6) Reflect วิเคราะห์ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นพร้อมเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่าน ทั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยได้สังเคราะห์ผลการวิจัยของงานวิจัยดังกล่าว พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความหลังเรียน โดยใช้การสอนแบบ SQ4R สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสรุปสาระสำคัญของเทคนิค SQ4R ได้ว่าเป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องกระตุ้นผู้เรียนหรือทำให้ผู้เรียนเกิดความผ่อนคลายก่อนที่จะเรียนรู้ หลังจากนั้นจึงดำเนินการตาม 6 ขั้นตอน เมื่อลงมือปฏิบัติก็จะหาคำตอบหรือจับใจความของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค 5W1H

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H มีนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการนำเทคนิคดังกล่าวมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ดังเช่น Khamphabut (2013) ศึกษาเรื่องผลของการสอนอ่านแบบ SQ4R เสริมด้วยเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและการคิดวิเคราะห์ และ Fuengfoo (2017) ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมการอ่านในรายวิชาภาษาไทย จากการศึกษาวิจัยพบว่า เทคนิค 5W1H เป็นการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดและได้ใช้ความคิดค้นคว้าหาคำตอบ รวมถึงใช้เป็นกระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้เช่นกัน ซึ่งขั้นตอนของเทคนิค 5W1H มีดังนี้ (1) who (ใคร) บุคคลใดเกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านบ้าง (2) What (อะไร) มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นบ้างกับบุคคล (3) where (ที่ไหน) เหตุการณ์เกิดขึ้นในสถานที่ใดบ้าง (4) When (เมื่อไร) เหตุการณ์เกิดขึ้นช่วงเวลาใด (5) why (ทำไม) ทำไมจึงต้องเหตุการณ์ขึ้นหรือเพราะสาเหตุใดบ้าง ที่ส่งผลต่อการดำเนินเรื่องราว และ (6) how (อย่างไร) รายละเอียดของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร เมื่อผู้วิจัยสังเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค 5W1H คิดเป็นร้อยละ 80 และผลการพัฒนานวัตกรรมก็ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และสรุปสาระสำคัญของเทคนิค 5W1H ได้ว่าเป็นเทคนิคการตั้งคำถามที่ครอบคลุมเรื่องที่อ่านช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดได้อย่างลึกซึ้งละเอียด และเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลได้ ทำให้จับใจความประเด็นหลักของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แผนผังความคิด

การนำแผนผังความคิดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีผู้สนใจศึกษาไว้อย่างหลากหลาย ดังเช่น Kruemsungnoen (2009) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยวิธีการสอนที่ใช้เทคนิคปฏิบัติการตอบสนองร่วมกับแผนผังความคิด และ Pramsingchai (2016, pp. 682-683) ศึกษาเรื่องเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการจับใจความที่เรียนโดยใช้แผนที่ความคิดกับการเรียนแบบปกติ จากการศึกษาวิจัยพบว่า แผนผังความคิดเป็นการจัดกระทำกับข้อมูลเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของสาระสำคัญหรือใจความหลักใจความรอง ซึ่งต้องใช้ เส้น คำ ตัวเลข สี ลำดับ ฯลฯ เขียนเชื่อมโยงกับความคิด โดยแผนผังความคิดสามารถเขียนได้อย่างหลากหลายรูปแบบ เช่น แผนผังต้นไม้ แผนผังวงจร แผนผังใยแมงมุม เมื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค แผนผังความคิดทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสรุป

สาระสำคัญของแผนผังความคิดได้ว่า แผนผังความคิดเป็นการนำทฤษฎีหลักการทำงานของสมองทั้งซีกซ้ายและขวามาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อรับและจัดกระทำกับข้อมูล เป็นการแสดงความสัมพันธ์ของสาระสำคัญหรือใจความหลักกับใจความรอง โดยใช้ เส้น คำ ตัวเลข สี ภาพ ระยะห่าง ลำดับ ฯลฯ เขียนเชื่อมโยงกับความคิด

4. ขั้นตอนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA

4.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้สำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA

คณะผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ และทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ thailis เว็บไซต์ thaijo รวมถึงแหล่งข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์ของสถาบันต่าง ๆ ซึ่งมีความสนใจใน 3 เทคนิค ได้แก่ เทคนิค SQ4R 5W1H และแผนผังความคิด

4.2 วิเคราะห์สาระสำคัญของเทคนิค 3 เทคนิค

การวิเคราะห์สาระสำคัญของเทคนิคทั้ง 3 เทคนิค สามารถสรุปได้ดังนี้

1) เทคนิค SQ4R เป็นเทคนิคที่ผู้สอนต้องกระตุ้นผู้เรียนหรือทำให้ผู้เรียนเกิดความผ่อนคลายก่อนที่จะเรียนรู้ หลังจากนั้นจึงดำเนินการตามขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอน เมื่อลงมือปฏิบัติก็จะสามารถหาคำตอบหรือจับใจความของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว

2) เทคนิค 5W1H เป็นเทคนิคการตั้งคำถามที่ครอบคลุมเรื่องที่อ่านช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดได้อย่างลึกซึ้ง ละเอียด และเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลได้ จนทำให้สามารถจับใจความประเด็นหลักของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

3) แผนผังความคิดเป็นการนำทฤษฎีหลักการทำงานของสมองทั้งซีกซ้ายและขวามาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อรับและจัดกระทำกับข้อมูล แสดงความสัมพันธ์ของสาระสำคัญหรือใจความหลักกับใจความรองโดยใช้เส้น คำ ตัวเลข สี ภาพ ระยะห่าง ลำดับ ฯลฯ เขียนเชื่อมโยงกับความคิด

4.3 สรุปหลักการของการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA

1) การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ต้องการที่จะเรียนรู้หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น

2) การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนของการปฏิบัติให้เข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ

3) การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ช่วยพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความจากเรื่องที่อ่านของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนจับใจความหลัก ใจความรองของเรื่องได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง

4) การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA จะพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ความรู้ที่ได้จากการอ่านมาสร้างสรรค์เป็นผลงานเขียนได้

5) การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ คิดเชื่อมโยงเชิงเหตุผลได้อย่างถูกต้อง รวมถึงสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้สร้างสรรค์

6) การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA มีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน รวมทั้งมีชุดแบบฝึกทักษะพัฒนาทักษะตามรูปแบบของ UPPA เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์

4.4 สร้างขั้นตอนการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA

รูปแบบ UPPA มีขั้นตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นการกระตุ้น (urge) ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการเรียนรู้ (procedure) ขั้นที่ 3 ขั้นการปฏิบัติ (practice) และขั้นที่ 4 ขั้นการนำไปประยุกต์ (apply) ซึ่งในขั้นที่ 2 คือ ขั้นตอนการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ได้บูรณาการขั้นตอนจากเทคนิค SQ4R, 5W1H และแผนผังความคิด ดังอธิบายว่า ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการเรียนรู้ (procedure) เป็นขั้นที่ผู้สอนต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจและทราบถึงขั้นตอน การเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ กับการอ่านจับใจความว่ามีขั้นตอนใดบ้าง โดยมีขั้นตอนที่ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การสำรวจบทอ่าน (survey) (2) ขั้นตั้งคำถาม (question) (3) ขั้นอ่าน (read) (4) ขั้นบันทึก (record) และ (5) ขั้นทบทวน (review) โดยขั้นตอนที่ 1-5 คณะผู้วิจัยได้นำขั้นตอนของเทคนิค SQ4R มาบูรณาการใช้ ได้แก่ การสำรวจบทอ่าน (survey) ขั้นตั้งคำถาม (question) ขั้นอ่าน (read) ขั้นบันทึก (record) และขั้นทบทวน (review) ซึ่งผู้วิจัยนำมาบูรณาการใช้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน และในขั้นการตั้งคำถาม (question) คณะผู้วิจัยได้นำเทคนิค 5W1H กับแผนผังความคิดมาบูรณาการใช้ในขั้นตอนนี้ด้วย มีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการกระตุ้น (urge) เป็นขั้นการนำเข้าสู่บทเรียนโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนให้เกิดความสนใจและเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ ด้วยการให้ผู้เรียนสังเกตสื่อ และครูผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้นคิดเพื่อเชื่อมโยงกับเรื่อง ที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการเรียนรู้ (procedure) เป็นขั้นที่ครูผู้สอนชี้แจงให้ผู้เรียนทราบและทำความเข้าใจขั้นตอนการเรียนรู้ก่อนลงมือปฏิบัติการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การสำรวจบทอ่าน (survey) (2) ขั้นตั้งคำถาม (question) (3) ขั้นอ่าน (read) (4) ขั้นบันทึก (record) และ(5) ขั้นทบทวน (review)

ขั้นที่ 3 ขั้นการปฏิบัติ (practice) เป็นขั้นที่ผู้เรียนอ่านเรื่องที่ครูผู้สอนเตรียมไว้ให้แล้วจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านตามขั้นตอนที่ได้เรียนรู้ไปในขั้นที่ 2 ทั้ง 5 ขั้นตอน

ขั้นที่ 4 ขั้นการนำไปประยุกต์ (apply) เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากเรื่องที่อ่านมาเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยขั้นตอนนี้ผู้สอนกำหนดคำถามสำคัญจากเรื่องที่อ่านมาให้แก่นักเรียนจำนวน 3 คำ แล้วให้ผู้เรียนนำคำตอบเหล่านั้นมาแต่งเรื่องตามจินตนาการจำนวนหนึ่งย่อหน้า ประมาณ 5-10 บรรทัด

4.5 การตรวจสอบคุณภาพ

การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA มีเครื่องมือที่ใช้ประกอบการพัฒนาเพื่อหาค่าประสิทธิภาพนวัตกรรมการประกอบด้วย

1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมงรวม 6 ชั่วโมง ภายในแผนประกอบด้วย ขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ UPPA แบบฝึกทักษะตามรูปแบบ UPPA และเกณฑ์การประเมินผลต่าง ๆ โดยมีการตรวจสอบคุณภาพ คือ เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องหาค่า IOC ผลการพิจารณาผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.5 ค่าเฉลี่ยที่ได้ คือ 1.00

2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์เรื่องการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และอัตนัย 1 ข้อ โดยมีการตรวจสอบคุณภาพ คือ นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องหาค่า IOC ผลการพิจารณาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ 0.5 ค่าเฉลี่ยที่ได้ คือ 0.84

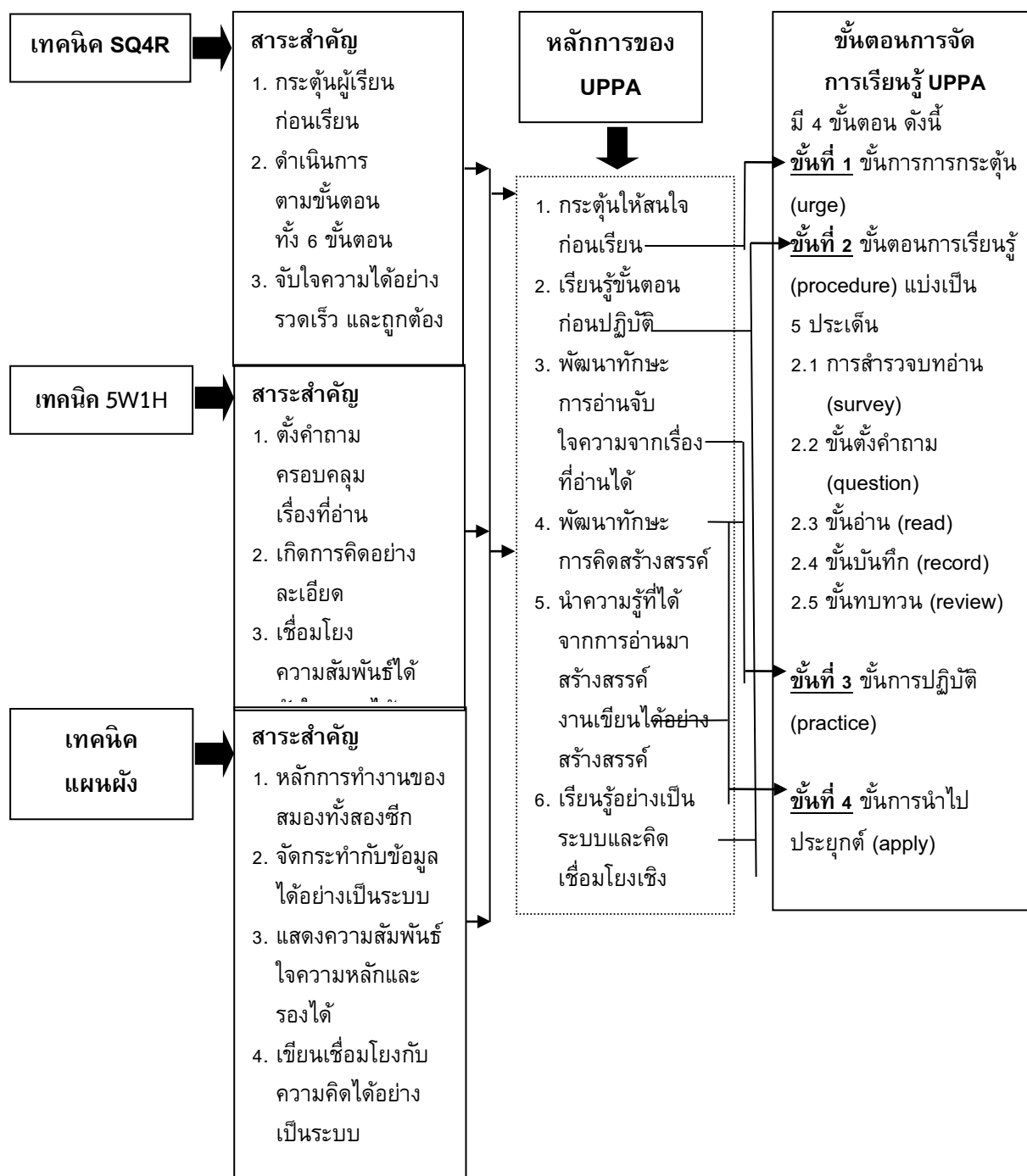
4.6 การทดลอง และแก้ไข

คณะผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับแก้จากผู้ทรงคุณวุฒิไปใช้กับกลุ่มทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา และนำข้อบกพร่องที่เกิดจากการทดลองใช้แผนมาปรับแก้ก่อนนำไปใช้จริงกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย และนำแบบทดสอบแบบปรนัยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลองเพื่อหาค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ และคัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ข้อที่ผ่านเกณฑ์การหาค่า ความยากและค่าอำนาจจำแนกแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.70 ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

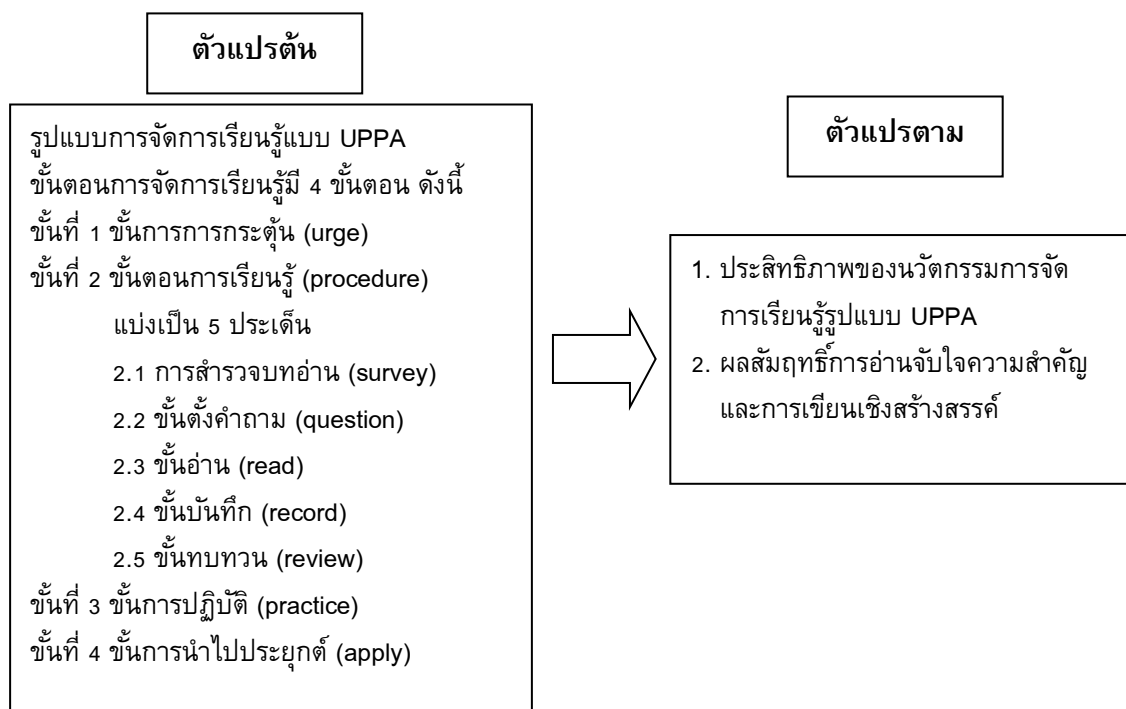
4.7 นำไปใช้กับประชากรกลุ่มเป้าหมาย

นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA และแบบทดสอบที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข เป็นที่เรียบร้อยแล้วไปใช้กับประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา

แผนผังขั้นตอนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

- รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experimental research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบที่มีการทดสอบก่อนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว (one group pretest-posttest)
- ประชากรกลุ่มเป้าหมาย (target population) คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 45 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง ภายในแผนประกอบด้วยชุดฝึกพัฒนาทักษะตามรูปแบบ UPPA จำนวน 3 ชุด
 - แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องการอ่านจับใจความแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และแบบทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบอัตนัย 1 ข้อ
- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - ขั้นวางแผน (Plan--P) วางแผนการนำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
 - ขั้นการปฏิบัติ (Act--A) ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ คือ ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในคาบว่ามีจุดประสงค์การเรียนรู้อะไร ใช้วิธีการหรือขั้นตอนใดในการเรียนรู้ หลังจากนั้นจึงชี้แจงถึงกิจกรรมการเรียนรู้ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง และได้ดำเนินการใช้เครื่องมือวิจัยทั้งหมดกับกลุ่มตัวอย่าง
 - ขั้นการสังเกต (Observe--O) สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามเครื่องมือที่กำหนดในการวิจัย

4.4 ขั้นการสะท้อน (Reflect--R) นำผลการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์ผลต่าง ๆ ตามสูตรที่ได้กำหนดไว้หาค่าสมมติฐาน และเขียนสรุปผลการวิจัยว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์หรือไม่อย่างไร พร้อมทั้งอภิปรายผลอย่างละเอียด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของนวัตกรรม UPPA โดยใช้สูตรการประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของ Brahmawong (2013)

5.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยคะแนนแบบทดสอบการอ่านจับใจความจะใช้คะแนนทั้งฉบับพิจารณาเปรียบเทียบ ส่วนคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์จะพิจารณาเป็นรายด้านตามเกณฑ์การประเมินชิ้นงานที่กำหนด เมื่อได้ผลคะแนนแล้วจึงนำมาทดสอบค่า t test (dependent samples)

ผลการวิจัย

1. นวัตกรรมจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 แสดงผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของนวัตกรรม (ดูตาราง 1)

ตาราง 1

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการพัฒนาการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ทักษะการอ่านจับใจความและ การเขียนเชิงสร้างสรรค์	n	คะแนน เต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ E_1/E_2
คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน	45	100	75.97	75.97	75.97/75.27
คะแนนแบบทดสอบวัดผลทักษะการ อ่านจับใจความและการเขียนเชิง สร้างสรรค์	45	70	52.69	75.27	

จากตาราง 1 พบว่า ผลการทดสอบระหว่างเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 75.97 และผลการทดสอบ หลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 52.69 และวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพของนวัตกรรมจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 75.97/75.27 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ 70/70 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA สามารถใช้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ซึ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (ดูตาราง 2)

ตาราง 2

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความ โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ UPPA

คะแนนสอบ	<i>n</i>	mean	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	20	9.22	2.13	-11.41**	44	0.00*
หลังเรียน	20	12.44	1.41			

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 จำนวน 45 คน ผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 9.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) เท่ากับ 2.13 และผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 12.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) เท่ากับ 1.41 ทั้งนี้ เมื่อนำผลการทดสอบก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ UPPA มาเปรียบเทียบโดยใช้ค่า *t test Dependent* พบว่า ผลการทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนเรียน โดยที่ค่า *t* เท่ากับ -11.41 ดังนั้น คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ UPPA สามารถทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA (ดูตาราง 3)

ตาราง 3

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ UPPA

ประเด็นการประเมิน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		<i>t</i>	<i>p</i>	ลำดับที่
	($\bar{X}$)	(<i>SD</i>)	($\bar{X}$)	(<i>SD</i>)			
1. การตั้งชื่อ	3.47	0.84	3.92	0.91	-3.51	0.00	4
2. เนื้อหาของเรื่อง	11.43	1.78	12.08	2.51	-2.05	0.00	3
3. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	9.33	2.06	12.42	2.51	-10.31	0.00	1
4. การเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์	6.56	1.44	7.33	1.54	-3.74	0.00	2
5. การเรียงลำดับเหตุการณ์	4.08	0.77	4.50	0.67	-3.96	0.00	5
รวม	6.97	0.57	8.05	0.86	-7.99**	0.00	

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์แบบอัตนัยในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ (1) การตั้งชื่อเรื่อง (2) เนื้อหาของเรื่อง (3) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4) การเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์ และ (5) การเรียงลำดับเหตุการณ์ โดยนำเสนอในสองประเด็นเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการ

ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ในประเด็นที่มีการพัฒนามากที่สุด และประเด็นที่พัฒนาน้อยที่สุด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลคะแนนค่าเฉลี่ยด้านความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ดังที่ได้แสดงในตาราง 3 นั้น พบว่า ประเด็นที่นักเรียนมีการพัฒนามากที่สุด ได้แก่ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และประเด็นที่พัฒนาน้อยที่สุด ได้แก่ การเรียงลำดับเหตุการณ์ ดังแสดงต่อไปนี้เป็นประเด็นที่หนึ่งที่นักเรียนมีการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล่าวคือ มีพัฒนาการหลังได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ($\bar{X} = 12.42$, $SD = 2.51$) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ($\bar{X} = 9.33$, $SD = 2.06$) ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และประเด็นที่สองที่นักเรียนมีการพัฒนาน้อยที่สุด คือ การเรียงลำดับเหตุการณ์ นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์หลังได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.67$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 0.77$) แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เช่นเดียวกัน สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA สามารถทำให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ แปลงใหม่ มีจินตนาการที่เพิ่มมากขึ้นซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาทางความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

อภิปรายผล

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA เป็นรูปแบบการสอนใหม่ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาและยังไม่มีผู้อื่นนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้โดยเชื่อมโยงกับงานวิจัยที่ศึกษาเทคนิค SQ4R 5W1H และแผนผังความคิด ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานในการสร้างสรรค์รูปแบบการสอนดังกล่าวซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

การพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.97/75.27 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 70/70 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Toiyeebee (2011) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบ ผูกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย งานวิจัยของ Fuengfoo (2017) ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรม การอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมการอ่านในรายวิชาภาษาไทย และงานวิจัยของ Chottanakit (2018) ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิค เพื่อนคู่คิด พบว่า การหาค่าประสิทธิภาพนวัตกรรมที่ใช้พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการอ่านจับใจความสำคัญมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือ 80/80 นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตได้ว่าค่าประสิทธิภาพนวัตกรรมของงานวิจัยที่อ้างถึงมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคือ 80/80 ซึ่งแตกต่างจากของคณะผู้วิจัย ซึ่งกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 เนื่องจากว่าการกำหนดค่ามาตรฐาน 80/80 กำหนดเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์โดยเน้นหลักที่การพัฒนาความรู้ (knowledge) หรือเนื้อหาที่ใช้สำหรับการพัฒนาอาจจะมีความยากในระดับน้อยกว่าแต่สำหรับวิจัยนี้ได้กำหนดค่าเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 เนื่องจากเน้นพัฒนาทั้งความรู้ (knowledge) และทักษะ (skill) ของผู้เรียนไปพร้อมกันซึ่งผู้เรียนจะต้องเชื่อมโยงความรู้จากเรื่องการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้อาจารย์มีความยากมากขึ้น จึงกำหนดค่าประสิทธิภาพของนวัตกรรมไว้ที่ 70/70 และผลการวิจัยก็เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทำให้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA สามารถนำไปใช้กับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ซึ่งวัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด ผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khamphabut (2013) ศึกษาเรื่องผลของการสอนอ่านแบบ SQ4R เสริมด้วยเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและการคิดวิเคราะห์ของวิชาภาษาไทย งานวิจัยของ Phetchaburi (2016) ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้กระบวนการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบในการส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ และงานวิจัยของ Inudom (2018) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เมื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังได้รับการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิควิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตได้ว่าขั้นตอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สูงขึ้นได้ขั้นตอนสำคัญ คือ ขั้นตอนการตั้งคำถาม เนื่องจากการกำหนดประเด็นปัญหาที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบจากบทอ่านตามประเด็น และยังช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ เมื่อนำคำถามมาตั้งประเด็นเป็นแผนผังความคิด จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนได้ฝึกการจัดกระทำกับข้อมูลอย่างเป็นระบบ แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลได้อย่างสมเหตุสมผล ทำให้จับใจความได้อย่างถูกต้อง เมื่อผู้เรียนต้องนำความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้เพื่อสร้างงานเขียน ก็สามารถนำประเด็นสำคัญจากเรื่องที่ได้อ่านไปสร้างงานเขียนได้อย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ เพราะผู้เรียนผ่านการฝึกคิดวิเคราะห์ที่ฝึกการจัดระบบข้อมูลมาแล้ว ด้วยเหตุนี้จึงสะท้อนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นนั่นเอง

การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA นอกจากจะทำให้ให้นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้แล้วนั้น ยังสามารถพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้อีกเช่นกัน เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนแล้วปรากฏว่า ความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ UPPA สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kruemsungnoen (2009) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ งานวิจัยของ Tangcheepchuchai (2009) ศึกษาเรื่องความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์และความพึงพอใจในการเรียนรู้อัลบั้มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้แนวการสอนภาษาแบบองค์รวมรวมกับการใช้แผนผังความคิด และงานวิจัยของ Wajanasatian (2016) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เมื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยแล้วพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังได้รับการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิควิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าประเด็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นักเรียนมีพัฒนาการหลังเรียนมากที่สุด เนื่องจากนวัตกรรมทำให้ได้ฝึกพัฒนาทักษะการอ่านก่อนแล้วฝึกเชื่อมโยงความรู้จากการอ่านสู่การเขียนได้ อีกทั้งเนื้อหาที่ใช้ในนวัตกรรมเป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างจะเปิดกว้างทางความคิด และสามารถผนวกเข้ากับประสบการณ์ได้ การใช้นวัตกรรมส่งผลให้นักเรียนได้ฝึกพัฒนาระบบความคิดอย่างเต็มที่และสามารถพัฒนาต่อยอดสู่การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นการคิดในระดับสูงสุด และประเด็นที่มีพัฒนาการน้อยที่สุด คือ ประเด็นการเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เนื่องจากพื้นฐานความสามารถในการจัดระบบความคิดของนักเรียนได้รับการพัฒนามาจากกระบวนการอ่านจับใจความ รวมทั้งผู้เรียนมีพื้นฐานของการจัดการระบบความคิดที่เป็นระบบอยู่ก่อนแล้ว ทำให้พัฒนาการในด้านนี้ไม่ได้สูงมากนัก

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ มีการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ทำให้ไม่เกิดความสับสนระหว่างการเรียนรู้ ทั้งยังเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้อิสระทางด้านความคิดในการทำงาน นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA สามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนและผู้เรียนสามารถดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้ทุกประการ เพียงแค่ปรับช่วงระยะเวลาของการดำเนินการให้มากกว่าเดิม ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในทุกสถานการณ์และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความชำนาญและเข้าถึงแก่นของการอ่านจับใจความได้อย่างลึกซึ้ง ทั้งยังสามารถพัฒนาต่อยอดความคิดของผู้เรียนสู่การคิดในระดับขั้นสูงสุดได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สอนต้องเตรียมความพร้อมในด้านรายละเอียดของรูปแบบ ขั้นตอนการเขียนรู้ รวมทั้งวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนเข้าใจอย่างง่ายที่สุด ถ้าหากผู้เรียนไม่เข้าใจกระบวนการหรือขั้นตอนการเรียนรู้ก็จะไม่สามารถถ่ายทอดไปสู่ผู้เรียนได้ ผู้เรียนก็จะไม่ได้รับประโยชน์จากการเรียนการสอน ฉะนั้นผู้สอนต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่สุด

2. นำการจัดการเรียนรู้รูปแบบ UPPA ไปศึกษาเทคนิควิธีการสอนที่ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ หรือการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

References

- Brahmawong, C. (2013). Developmental testing of media and instructional package. *Silpakorn Educational Research Journal*, 5(1), 7-20. (In Thai)
- Cheewapan, A. (2004). *Creative writing activities in elementary school*. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai).
- Chottanakit, S. (2018). *Development of Thai Reading Comprehension Activity Package Using SQ4R Reading Method Together with Think Pair Share for Mathayomsuksa I Students*. Master of Education, Burapha University. (In Thai)
- Fuengfoo, D. (2017). *The development reading comprehension activities using the 5W1H technique to support reading in Thai language for grade six students*. Master of Education, Dhurakij Pundit University. (In Thai)
- Inudom, C. (2018). *The development of reading comprehension ability of mathayomsuksa 1 students by using SQ4R technique and power question*. Master of Education, Silpakorn University. (In Thai)
- Khamphabut, S. (2013). *The effect of SQ4R reading instruction supplemented with 5W1H questioning technique on reading comprehension and critical thinking ability in Thai subjects of students in grade 1*. Master of Education, Udon Thani Rajabhat University. (In Thai)

- Kruemsungnoen, P. (2009). *Development of creative writing abilities of mathayom suksa 1 students by using a teaching method that uses reaction techniques and knowledge maps*. Master of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University. (In Thai)
- Masjarat, T. (2002). *Creative writing for education and career*. Bangkok: Than Aksorn. [In Thai].
- Munsetavit, S. (2009). *General knowledge of reading comprehension*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. (In Thai).
- Phanit, W. (2019). *Research classes, change teachers*. Bangkok: The Siam Commercial Foundation. (In Thai).
- Phetchaburi, P. (2016). *A study of the effects of using SQ4R taching mthod with analogy technique for reading comprehension skills of students in the sixth grade*. Bangkok: Chulalongkorn University, Faculty of Education. (In Thai).
- Pradubwate, R. (2017). Technology learning management guidelines by using Bloom's taxonomy. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 1 0 (3) , 1051- 1065. (In Thai).
- Pramsingchai, C. (2016). *A comparison of reading comprehension achievement of prathomsuka 6 students taught by Using mind mapping techniques and conventional method*. Master of Education, Buriram Rajabhat University. (In Thai)
- Tangcheepchuchai, W. (2009). *The study of creative writing ability and learning satisfaction Thai language learning subject group of grade 5 students using a holistic teaching approach together with the use of mind maps*. Master of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University. (In Thai)
- Toiyeebee, S. (2011). *The development of workboods on Thai creative writing skill for mathayom suksa 1 students, Saint Theresa school, Nongjok, Bangkok*. Master of Education, Srinakharinwirot University. (In Thai)
- Wajanasatian, C. (2016). *The development of creative writing ability for grade 3 student taught by using synectics model*. Master of Education, Silpakorn University. (In Thai)